

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΘΗΝΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα, 11 Μαΐου 2026

αριθμ. πρωτ. 65

Προς τους συμβολαιογράφους

Ταχ.Δ/νση : Γ. Γενναδίου 4 - Τ.Κ.106 78, Αθήνα
Τηλέφωνα : 210-3307450,60,70,80,90
E-mail : notaries@notariat.gr
Ιστότοπος : www.enotariat.gr

Θέμα: Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την αναμόρφωση του κληρονομικού δικαίου».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης με τίτλο «Αναμόρφωση του κληρονομικού δικαίου και άλλες διατάξεις», στο οποίο εμπεριέχονται διατάξεις άμεσου συμβολαιογραφικού ενδιαφέροντος. Το νομοσχέδιο θα εισαχθεί άμεσα για συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, όπου θα κληθούν οι Φορείς, μεταξύ των οποίων και εμείς, προς υποβολή τροποποιητικών και εν γένει προτάσεων και εν συνεχεία θα εισαχθεί προς ψήφιση στην Ολομέλεια της Βουλής.

Το Σχέδιο Νόμου αποτελείται από τα εξής μέρη:

- Α' Μέρος: Αναμόρφωση του Κληρονομικού Δικαίου
- Β' Μέρος: Τροποποιήσεις λοιπών διατάξεων του Αστικού Κώδικα – Τροποποίηση του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα – Τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και Ειδικών Νομοθετημάτων

- Γ' Μέρος: Εξουσιοδοτικές – Μεταβατικές – Καταργούμενες Διατάξεις
- Δ' Μέρος: Λοιπές Διατάξεις Υπουργείου Δικαιοσύνης και Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου
- Ε' Μέρος: Έναρξη ισχύος

A. Σύμφωνα με το άρθρο 40 του Σ/Ν [Έναρξη ισχύος]:

1. Τα μέρη Α', Β' και Γ' εφαρμόζονται στις κληρονομικές σχέσεις προσώπων, των οποίων ο θάνατος επέρχεται την 16η Σεπτεμβρίου 2026 ή μεταγενέστερα.
2. Το μέρος Δ' ισχύει από την δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

B. Σύμφωνα με το άρθρο 33 του Σ/Ν [Μεταβατικές διατάξεις]:

1. Η σύνταξη ή η ανάκληση διαθήκης πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος διέπεται, ως προς τον τύπο και την ικανότητα του διαθέτη, από το έως τώρα δίκαιο, ακόμα και αν ο διαθέτης αποβιώσει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Νέμηση ανιόντος που έχει συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος διέπεται από το έως τώρα δίκαιο, ακόμα και αν ο διαθέτης αποβιώσει μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.
2. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα [σ.σ. Παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ιδιόγραφης διαθήκης] (π.δ. 456/1984, Α' 162) εφαρμόζονται από την δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε όσες ιδιόγραφες διαθήκες δεν είχαν δημοσιευθεί κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος.
3. Κληρονομική σύμβαση αιτία θανάτου και σύμβαση εκ των προτέρων παραίτησης από δικαιώματα στην κληρονομία καταρτίζονται από την 16η Σεπτεμβρίου 2026.

4. Μετά την 16η Σεπτεμβρίου 2026 η διανομή της κληρονομιάς διέπεται από τον παρόντα νόμο, ακόμα και αν ο θάνατος επήλθε πριν από την ημερομηνία αυτή, εφόσον δεν έχει ασκηθεί αγωγή διανομής.

5. Κληρονομητήρια για κληρονομίες προσώπων που αποβίωσαν πριν από την 16η Σεπτεμβρίου 2026 περιλαμβάνουν στο περιεχόμενό τους και τους νόμιμους μεριδούχους.

6 Αν ο θάνατος του κληρονομουμένου επήλθε πριν από την 16η Σεπτεμβρίου 2026, οι εκτελεστές διαθήκης εξακολουθούν να ασκούν το λειτούργημά τους κατά το έως τώρα δίκαιο. Αν, όμως, πριν από την ανωτέρω ημερομηνία τους είχε ανατεθεί η διαχείριση της κληρονομιάς, εφαρμόζεται από την 16η Σεπτεμβρίου 2026 το άρθρο 1989 του Αστικού Κώδικα, ακόμα και αν ο θάνατος του κληρονομουμένου επήλθε πριν από την ημερομηνία αυτή.

7. Για κληρονομίες προσώπων που απεβίωσαν πριν από τη 16η Σεπτεμβρίου 2026 εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 92 του ν. 5259/2025 (Α' 228) [σ.σ. Σχολάζουσα Κληρονομία], εφόσον δεν έχει υποβληθεί μέχρι την 16η Σεπτεμβρίου 2026 αίτηση σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 813 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182).

8. Κληρονόμος προσώπου, το οποίο έχει αποβιώσει μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, και δεν είχε δηλώσει εμπρόθεσμα κατά το άρθρο 1902 του Αστικού Κώδικα ότι αποδέχεται την κληρονομία με το ευεργέτημα της απογραφής, μπορεί, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, να ζητήσει κατά το άρθρο 838 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας τον διορισμό δικαστικού επιμελητή και πραγματογνωμόνων για τη διενέργεια απογραφής της κληρονομιάς, εφόσον κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης δεν είχε επιχειρηθεί πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της ατομικής περιουσίας του και δεν

συνέτρεχε λόγος έκπτωσης από το ευεργέτημα. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα άρθρα 1903 έως 1911 του Αστικού Κώδικα.

Γ. Σύμφωνα με το άρθρο 34 του Σ/Ν [Καταργούμενες διατάξεις]:

Από την 16η Σεπτεμβρίου 2026 καταργούνται:

α) το άρθρο 35 του ν. 4786/2021 (Α' 43), περί ερμηνευτικής διάταξης για κληρονόμους που ενηλικιώνονται,

β) το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 8 του ν. 4356/2015 (Α' 181), περί του κληρονομικού δικαιώματος των μερών συμφώνου συμβίωσης,

γ) η παρ. 2 του άρθρου 1625 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), περί κληρονομίας ή κληροδοσίας που επάγεται στον ανήλικο,

δ) το άρθρο 1 του ν.δ. 472/1974 (Α' 174), περί συμβάσεων παραίτησης αλλοδαπού συζύγου από κληρονομικά δικαιώματα, και

ε) το άρθρο 7 του ν. 1118/1972 (Α' 29), περί διαθηκών ατόμων που νοσηλεύονται ή φιλοξενούνται σε ιδιωτικές μονάδες περίθαλψης.

Δ. Ως προς τις διατάξεις του Σ/Ν άμεσου συμβολαιογραφικού ενδιαφέροντος, στο άρθρο 3 του Σ/Ν [Αναμόρφωση του κληρονομικού δικαίου - Αντικατάσταση Πέμπτου Βιβλίου Αστικού Κώδικα] ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 1722 [Κατάθεση ιδιόγραφης] ΑΚ, η ιδιόγραφη διαθήκη μπορεί να κατατεθεί από τον διαθέτη αυτοπροσώπως σε συμβολαιογράφο για φύλαξη κατά τις κοινές διατάξεις για την κατάθεση των εγγράφων.

2. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 1759 ΑΚ [Δημοσίευση διαθήκης], το κύρος της διαθήκης κρίνεται από το δικαστήριο.

3. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 1763 [Παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ιδιόγραφης διαθήκης] ΑΚ, δημοσιευθείσα ιδιόγραφη

διαθήκη, η οποία είχε κατατεθεί προς φύλαξη από τον διαθέτη κατά το άρθρο 1722, παράγει τα έννομα αποτελέσματά της πριν από την κήρυξη της ως κυρίας. Αν δεν είχε κατατεθεί προς φύλαξη, παράγει τα έννομα αποτελέσματά της πριν από την κήρυξή της ως κυρίας μόνο αν με αυτήν τιμώνται και κατιόντες ή σύζυγος. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, πρέπει να κηρυχθεί κυρία, για να παραγάγει τα έννομα αποτελέσματά της. Το ίδιο ισχύει και αν η διαθήκη δημοσιεύθηκε μετά την πάροδο δύο (2) ετών από τον θάνατο του κληρονομούμενου, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του τιμωμένου.

Ε. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Σ/Ν [Αρμοδιότητα για την κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας --Αντικατάσταση άρθρου 808Α Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας]:

Το άρθρο 808Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182), περί κήρυξης ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 808Α

1. Η κήρυξη δημοσιευθείσας ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας γίνεται με πράξη πιστοποιημένου συμβολαιογράφου από κατάλογο που καταρτίζεται ανά έτος από τον οικείο Συμβολαιογραφικό Σύλλογο και αν δεν υπάρχει από οποιονδήποτε πιστοποιημένο συμβολαιογράφο, εφόσον πιθανολογηθεί η γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη μετά από ένορκη εξέταση δύο (2) μαρτύρων. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών παρίσταται μετά πληρεξουσίου δικηγόρου.

2. Στις περιπτώσεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, για την κήρυξη ως κυρίας δημοσιευθείσας ιδιόγραφης διαθήκης διατάσσεται από τον συμβολαιογράφο γραφολογική πραγματογνωμοσύνη από πραγματογνώμονα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, που τηρείται στο

οικείο πρωτοδικείο και, εφόσον τιμώμενος με τη διαθήκη είναι αποκλειστικά εξωτικός, καλείται υποχρεωτικά με επιμέλεια του συμβολαιογράφου τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση το Δημόσιο.

3. Ο ορισθείς συμβολαιογράφος έχει δικαίωμα να ερευνήσει με κάθε τρόπο, προκειμένου να εξακριβώσει τη γνησιότητα της ιδιόγραφης διαθήκης. Επίσης, έχει δικαίωμα να καλέσει για να ακουστούν πρόσωπα που είναι πιθανό να αξιώνουν κληρονομικά δικαιώματα και ιδίως πρόσωπα τα οποία θα ήταν κληρονόμοι, αν τυχόν ήταν άκυρη η διαθήκη, ή πρόσωπα τα οποία εμπλέκονται σε δίκη που εκκρεμεί για το ίδιο κληρονομικό δικαίωμα. Στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου του άρθρου 1763 του Αστικού Κώδικα, ο συμβολαιογράφος έχει υποχρέωση να καλέσει τους κατιόντες και τον σύζυγο που παραλείφθηκαν από τη διαθήκη, εφόσον αυτό δεν είναι αδύνατον ή ιδιαίτερα δύσκολο. Σε κάθε περίπτωση, η πράξη του συμβολαιογράφου για την κήρυξη της ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας πρέπει να περιέχει συνοπτική αιτιολογία και να αναφέρει τους μάρτυρες που εξετάστηκαν και τη γραφολογική πραγματογνωμοσύνη που τυχόν διατάχθηκε, καθώς και την άποψη των προσώπων που κλήθηκαν από τον συμβολαιογράφο ή τον λόγο της παράλειψης της κλήτευσής τους.

4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 όταν η ιδιόγραφη διαθήκη δημοσιεύθηκε από προξενική αρχή κατά το άρθρο 1761 του Αστικού Κώδικα, αρμόδιος να την κηρύξει κυρία είναι συμβολαιογράφος που ορίζεται μέσω του Μητρώου Διαθηκών από σχετικό κατάλογο συμβολαιογράφων του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Εφετείων Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσου.».

ΣΤ. Σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 32 του Σ/Ν [Εξουσιοδοτικές Διατάξεις], με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής των συμβολαιογράφων στους ειδικούς καταλόγους του άρθρου 808 Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α'182) καθώς και οι αναγκαίες εγγυήσεις για την αδιάβλητη επιλογή των συμβολαιογράφων, την επιμόρφωσή τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Το σχέδιο νόμου, όπως έχει κατατεθεί στη Βουλή των Ελλήνων, δύναται να αντληθεί στους κάτωθι συνδέσμους:

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c8827c35-4399-4fbb-8ea6-ae8dc768f4f7/13289829.pdf>

https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=74e0cb08-8608-4a19-a07c-b445000e9af9

Μετά την ψήφιση του ως άνω σχεδίου νόμου θα διεξαχθούν πανελλαδικά σχετικά ενημερωτικά σεμινάρια.

Με τιμή

Η Πρόεδρος

Λένα Κοντογεώργου